

ส่วนที่ 2

รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์
โครงการวิจัยทุนอุดหนุนวิจัย มก. ปีงบประมาณ 2554

โครงการวิจัยรหัส ส-ค(ด)1.54

การสังเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน : กรณีศึกษาครูภูมิปัญญาไทยในภาคกลาง
Synthesis and Exchange of Ideas on Debt Solution of Folk Wisdom's Teachers in Central Region

(1)ลาวิตรี รังสิภัทร์, (2)ศุภพร ไทยภักดี, (3)ชัชชัย แก้วสนธิ,

(4)นันทกา แสงจันทร์,

(5)กฤษณะ ภาณุवास

(1)Savitree Rangsihaht, (2)Supaporn Thaipakdee,

(3)Chatchai Keosonthi, (4),

(5)

บทคัดย่อ

การสังเคราะห์องค์ความรู้ของครูภูมิปัญญาผู้ได้รับการยกย่องจากสภาการศึกษาแห่งชาติ ด้านเกษตรกรรม ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน และด้านโภชนาการ ในพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งอยู่ท่ามกลางกระแสการพัฒนาประเทศทางเทคโนโลยี สารสนเทศ เศรษฐกิจ อุตสาหกรรมและคมนาคมขนส่ง จึงเป็นสิ่งท้าทายว่า ครูภูมิปัญญาเหล่านี้ สามารถบริหารจัดการและให้คำแนะนำผู้อื่นในการแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทาง สร้างภูมิคุ้มกันให้กับนิสิตบัณฑิตสาขาส่งเสริมการเกษตร ว่าต้องเตรียมความพร้อมในการประกอบ อาชีพภายหลังสำเร็จการศึกษาอย่างไร วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อ 1) สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ใช้ แก้ไขปัญหาหนี้สินของครูภูมิปัญญาไทยในภาคกลาง 2) ศึกษาข้อแนะนำสำหรับนิสิตบัณฑิตสาขาส่งเสริมการเกษตรเพื่อเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพ และ 3) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน วิธีการวิจัยใช้ Triangular Techniques สังเคราะห์องค์ความรู้ของครู ภูมิปัญญา 5 ราย โดยศึกษาจากเอกสาร การสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ความรู้ที่นำมาแก้ไขปัญหานี้หนี้สินคือ 1.1) ยึดหลักต้องรู้จักจริงในสิ่งที่ทำ การวิเคราะห์บัญชีครัวเรือนและบัญชีฟาร์ม 1.2) ยึดหลักไม่ฟุ่มเฟือย มองหารายได้เสริม 1.3) ยึดหลักการทำเกษตรผสมผสานเพื่อมีรายได้หมุนเวียนต่อเนื่อง และ 1.4) ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตเพื่อการพึ่งตนเอง พึ่งพากันเอง และการสร้างเครือข่าย 2) ข้อแนะนำเพื่อเตรียมตัวสำหรับการประกอบอาชีพ คือ 2.1) ต้องรู้จักตนเองว่าเหมาะสมกับอาชีพอะไร มีความสามารถอะไร และสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับตนเองได้ 2.2) ต้องเรียนให้รู้และฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ 2.3) เลือกอาชีพที่สร้างรายได้มั่นคง และเป็นอาชีพที่สุจริต 2.4) ต้องมีวินัยในการใช้จ่าย มีการเก็บออม และใช้จ่ายอย่างประหยัด 3) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนระหว่างนักวิจัยกับนิสิตบัณฑิตสาขาส่งเสริมการเกษตรในห้องเรียน จัดศึกษาดูงานในพื้นที่ครูภูมิปัญญา และผลิตโปสเตอร์เผยแพร่องค์ความรู้จากผลงานวิจัยเรื่องนี้

คำสำคัญ : หนี้สิน ภูมิปัญญา การพึ่งตนเอง บัญชีครัว

ABSTRACT

Synthesizing debt solutions of folk wisdom's teachers recognized by the National Council of Education in agriculture, natural resource management and environment, fund and community business, and nutrition in the central region of Thailand is challenging to learn how they in the midst of the Information and Communication Technology, economy, industry and logistics of the nation can manage and give advices in debt solutions successfully. This will pave the ways to self-immunity for graduate students in agricultural extension to handle debt problems and be ready for the employment after graduation. Objectives of this research were: 1) to synthesize knowledge on debt solutions of local intellects in the central region, 2) to seek their suggestions for graduate students in agricultural extension for the readiness in profession, and 3) to organize activities towards and an exchange of ideas on debt solutions. Research methods employed triangular techniques to synthesize knowledge from 5 local intellects by using documentary studies, observation in the locale, and in-depth interviews. Research findings were: 1) knowledge on debt solutions included: 1.1) emphasizing on accurate understanding in what one did, analyzing family and farm records, 1.2) emphasizing on not being extravagant, seeking supplementary sources of income, 1.3) emphasizing on integrated farm practices to earn daily income continually, and 1.4) emphasizing on implementing the Sufficiency Economy Philosophy to strengthen the self-reliance, community reliance, and networking, 2) Suggestions for the readiness in profession included : 2.1) understanding oneself on what to be, what one's potentiality was, and how to add one's value, 2.2) comprehending what one learned and practiced until being skillful, 2.3) choosing the job which was secure and honest, and 2.4) spending money with caution, having saving, and being economical. 3) Organizing activities to exchange ideas between researchers and graduate students in the classroom, arranging field trips to the locale of local intellects, and producing posters to disseminate research findings.

Key words : debt, local wisdom, self-reliance, famil

(1)ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร บางเขน

(1)Faculty of Agriculture

(2)คณะเกษตร กำแพงแสน

(2)Faculty of Agriculture

(3)คณะเกษตร กำแพงแสน

(3)Faculty of Agriculture

(4)มกอช.

(4)

(5)สมาคมวิชาการ

(5)

ส่วนที่ 2 .

รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยทุนอุดหนุนวิจัย มก. ประจำปี 2554

โครงการวิจัยรหัส ศ-ค (ค) 1.54

การสังเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน : กรณีศึกษาครูภูมิปัญญาไทยในภาคกลาง

Synthesis and Exchange of Ideas on Debt Solution of Folk Wisdom's Teachers in Central Region

สาวตรี รังสิภัทร์⁽¹⁾ ศุภพร ไทยภักดี⁽²⁾ ชัชชัย แก้วสนธิ⁽²⁾นันทกา แสงจันทร์⁽³⁾ และ กฤษณะ ภาณุวาส⁽⁴⁾Savtiree Rangsihaht⁽¹⁾, Supaporn Thaipakdee⁽²⁾, Chatchai Kesonthi⁽²⁾Nanthakar Snengchan⁽³⁾, Kritsana Parnuwad⁽⁴⁾

บทคัดย่อ

การสังเคราะห์องค์ความรู้ของครูภูมิปัญญาผู้ได้รับการยกย่องจากสภาการศึกษาแห่งชาติด้านเกษตรกรรม ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน และด้านโภชนาการ ในพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งอยู่ท่ามกลางกระแสการพัฒนาประเทศทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เศรษฐกิจอุตสาหกรรมและคมนาคมขนส่ง จึงเป็นสิ่งท้าทายว่า ครูภูมิปัญญาเหล่านี้สามารถบริหารจัดการและให้คำแนะนำผู้อื่นในการแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนิสิตบัณฑิตสาขาส่งเสริมการเกษตร ว่าต้องเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพภายหลังสำเร็จการศึกษาอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อ 1) สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ใช้แก้ไขปัญหาหนี้สินของครูภูมิปัญญาไทยในภาค

-
- (1) ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
Dept of Agricultural Extension and Communication, Faculty of Agriculture, Kasetsart University, Bangkok Campus.
- (2) ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตรกำแพงแสน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน
Dept of Agricultural Extension and Communication, Faculty of Agriculture Kamphaeng Saen, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus.
- (3) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตร เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี
Public Relation Section, The Golden Jubilee Museum of Agriculture Office (Public Organization), Klonglun district, Pathum Thani Province.
- (4) นักสื่อสารมวลชนอิสระ
Free – lance mass communicator.

กลาง 2) ศึกษาข้อแนะนำสำหรับนิสิตบัณฑิตสาขาส่งเสริมการเกษตรเพื่อเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพ และ 3) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สิน วิธีการวิจัยใช้ Triangular Techniques สังเคราะห์องค์ความรู้ของครูภูมิปัญญา 5 ราย โดยศึกษาจากเอกสาร การสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ความรู้ที่นำมาแก้ไขปัญหานี้สินคือ 1.1) ยึดหลักต้องรู้จริงในสิ่งที่ทำ การวิเคราะห์บัญชีครัวเรือนและบัญชีฟาร์ม 1.2) ยึดหลักไม่ฟุ่มเฟือย มองหารายได้เสริม 1.3) ยึดหลักการทำเกษตรผสมผสานเพื่อมีรายได้หมุนเวียนต่อเนื่อง และ 1.4) ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตเพื่อการพึ่งตนเอง พึ่งพากันเอง และการสร้างเครือข่าย 2) ข้อแนะนำเพื่อเตรียมตัวสำหรับการประกอบอาชีพคือ 2.1) ต้องรู้จักตนเองว่าเหมาะสมกับอาชีพอะไร มีความสามารถอะไร และสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับตนเองได้ 2.2) ต้องเรียนรู้ให้รู้และฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ 2.3) เลือกอาชีพที่สร้างรายได้มั่นคงและเป็นอาชีพที่สุจริต 2.4) ต้องมีวินัยในการใช้จ่าย มีการเก็บออม และใช้จ่ายอย่างประหยัด 3) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนระหว่างนักวิจัยกับนิสิตบัณฑิตสาขาส่งเสริมการเกษตรในห้องเรียน จัดศึกษาดูงานในพื้นที่ครูภูมิปัญญา และผลิตโปสเตอร์เผยแพร่องค์ความรู้จากผลงานวิจัยเรื่องนี้

คำสำคัญ: หนี้สิน ภูมิปัญญา การพึ่งตนเอง บัญชีครัวเรือน เศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

Synthesizing debt solutions of folk wisdom's teachers recognized by the National Council of Education in agriculture, natural resource management and environment, fund and community business, and nutrition in the central region of Thailand is challenging to learn how they in the midst of the Information and Communication Technology, economy, industry and logistics of the nation can manage and give advices in debt solutions successfully. This will pave the ways to self-immunity for graduate students in agricultural extension to handle debt problems and be ready for the employment after graduation. Objectives of this research were: 1) to synthesize knowledge on debt solutions of local intellectuals in the central region, 2) to seek their suggestions for graduate students in agricultural extension for the readiness in profession, and 3) to organize activities towards and an exchange of ideas on debt solutions. Research methods employed triangular techniques to synthesize knowledge from 5 local intellectuals by using documentary studies, observation in the locale, and in-depth interviews. Research findings were: 1) knowledge on debt solutions included: 1.1) emphasizing on accurate understanding in what one did, analyzing family and farm records, 1.2) emphasizing on not being extravagant, seeking supplementary sources of income, 1.3) emphasizing on integrated farm practices to earn daily income continually, and 1.4) emphasizing on implementing the Sufficiency Economy Philosophy to strengthen the self-reliance, community reliance, and networking, 2) Suggestions for the readiness in profession included : 2.1) understanding oneself on what to be, what one's